

Flygningens Grundprinciper 2

(Aerodynamik)

Kursupplägg

- Atmosfären & fysikaliska grunder
- Lyftkraft & motstånd
- Vingprofiler & höglyftanordningar
- Rodrens verkan
- Propellerns aerodynamik
- Stall & spin
- Kraftsamverkan
- Stabilitet
- Operativa begränsningar

Repetition

- Varför flyger flygplan?

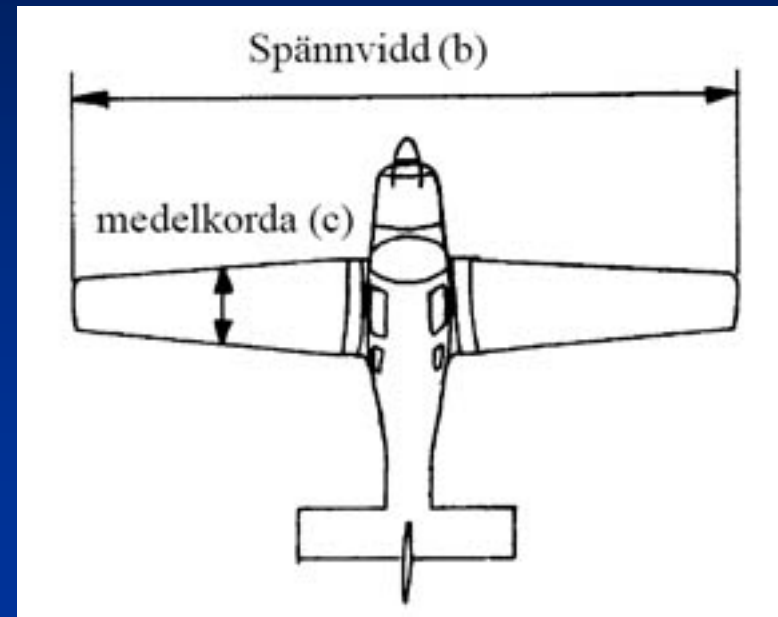
Lyftkraft

$$L = C_L \cdot q \cdot S$$

- C_L = Lyftkraftskoefficienten
- q = Dynamiska trycket
- S = Vingytan

Sidoförhållande (AR)

- Stort sidoförhållande
  - Stor lyftkraft vid små α men stort motstånd
- Litet sidoförhållande
  - Liten lyftkraft vid små α men litet motstånd

Spännviddsbelastning

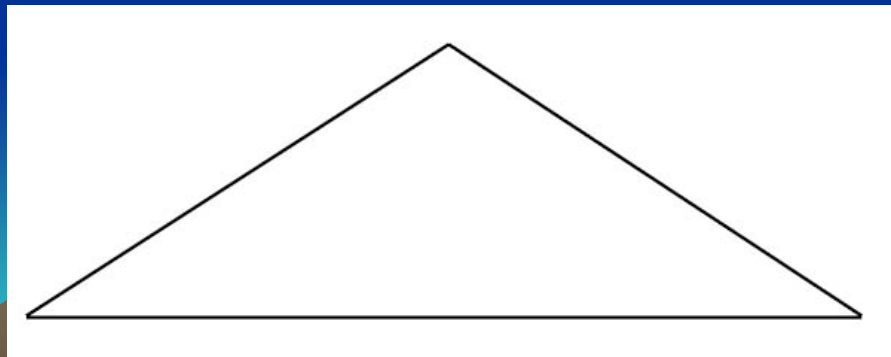
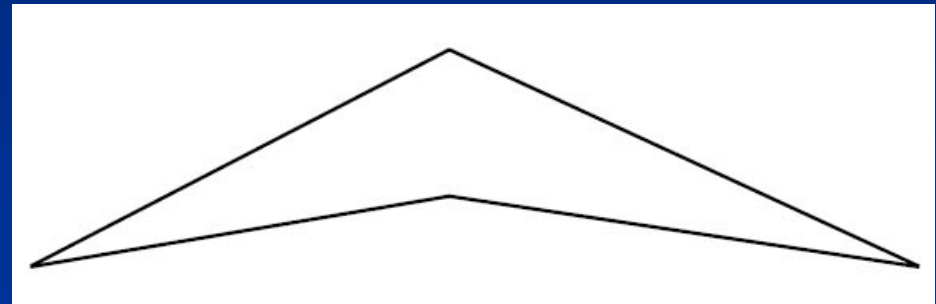
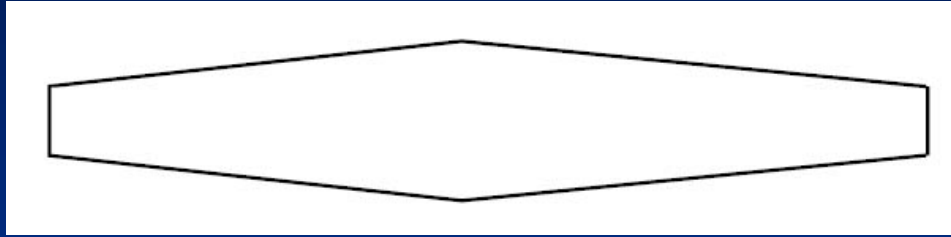
- Lyftkraft / Spännvidd

Winglet

Vingform

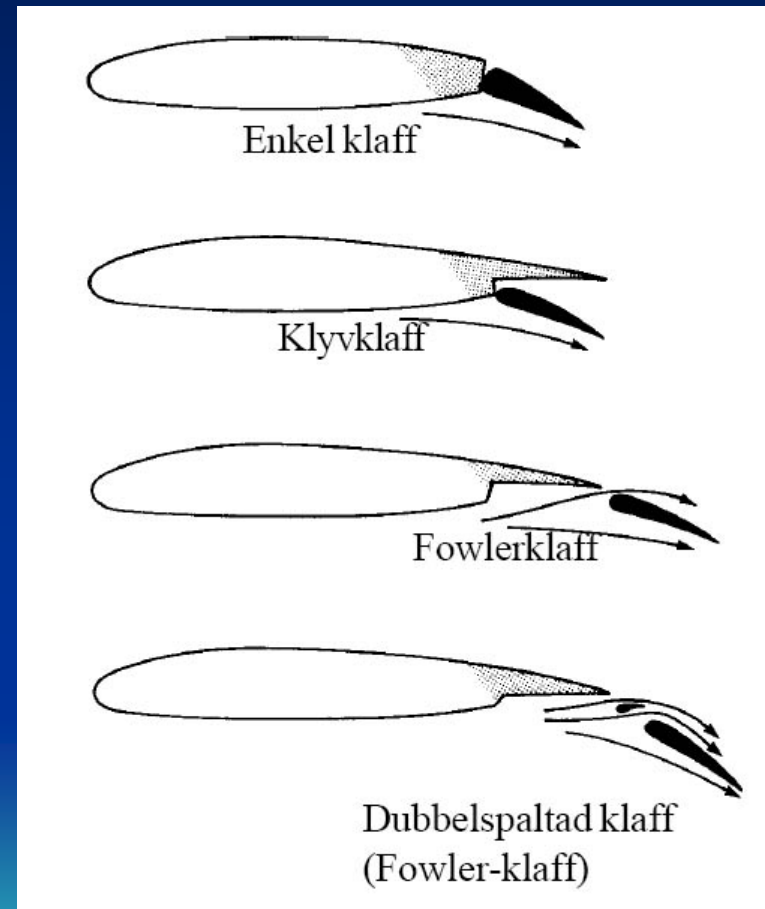

Dorsal Fin

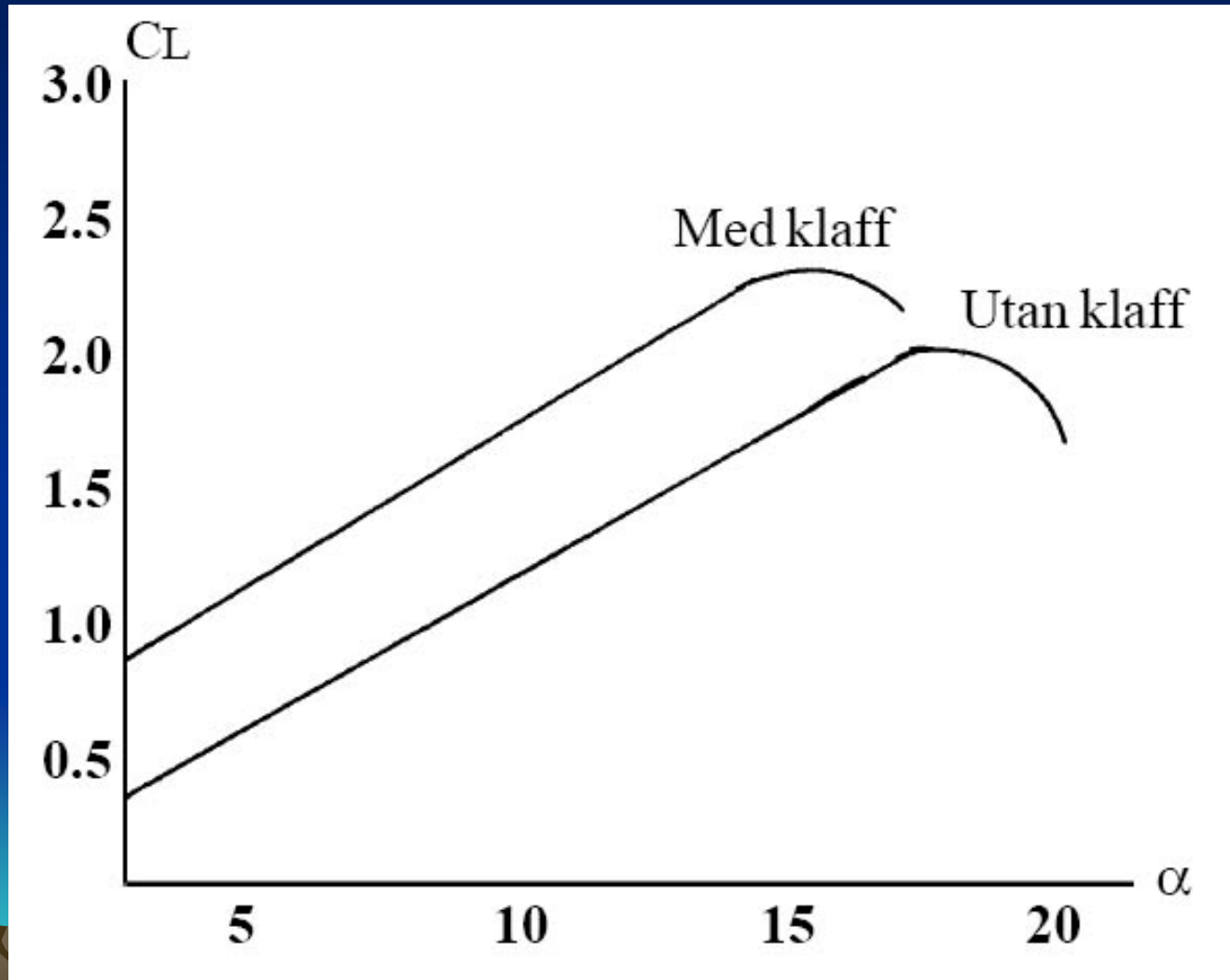

Höglyftanordningar (klaffar)

- Bakkantsklaff (flaps)
  - Ökar max C_L
  - Ökar totalmotståndet
  - Fälls ut/in i steg ca 10-40 grader

C_L -diagram för bakkantsklaffar

Fartmätarens färgkodning

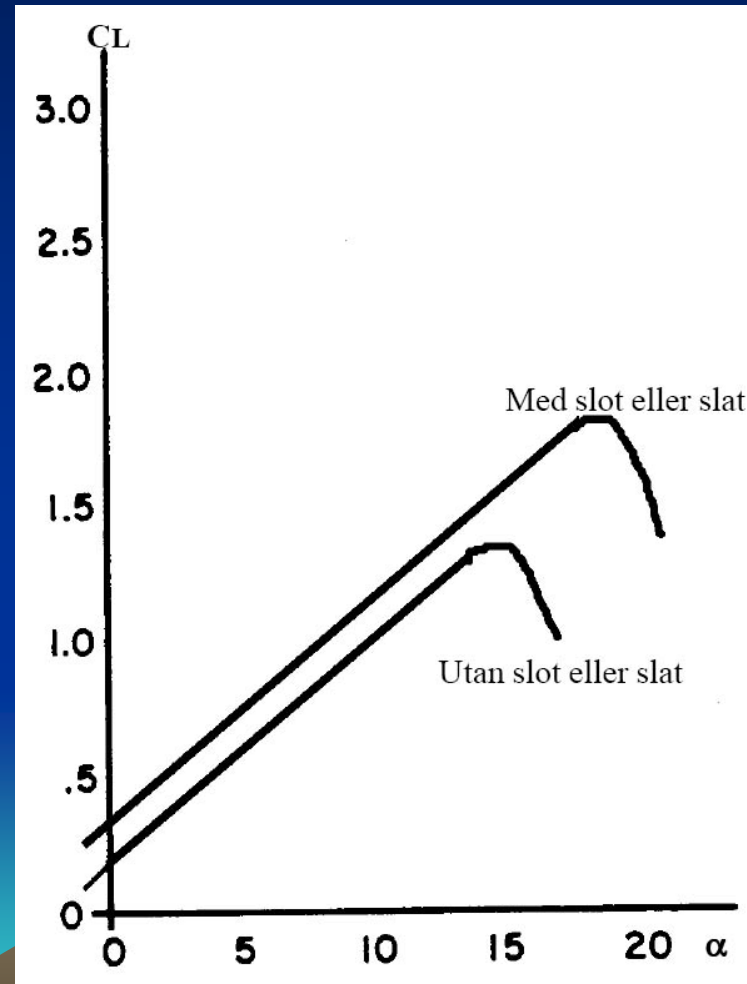
Framkantsklaffar

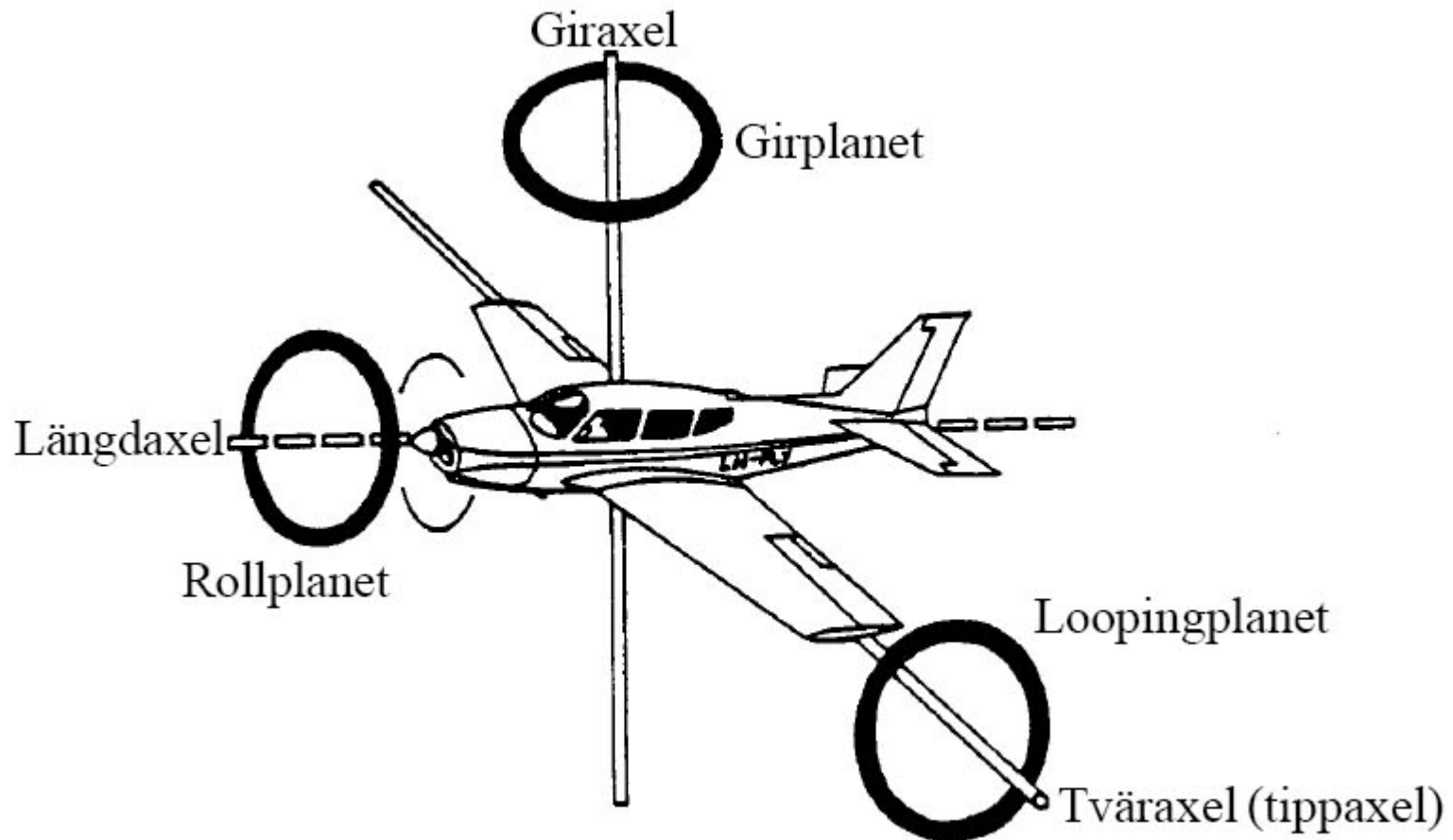
- Slot
  - Tillför energi till laminärt strömningsskikt
- Slat
  - Ökar C_L och framförallt max C_L utan att motståndet ökar nämnvärt
- Skillnad mot bakkantsklaffar
  - Ökar framförallt max $C_L \rightarrow$ Lägre fart

C_L -diagram för framkantsklaffar

Flygplanets axlar

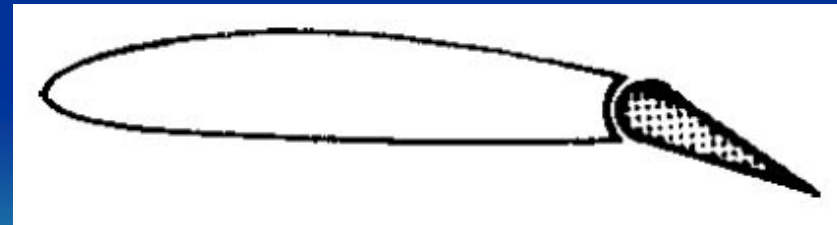
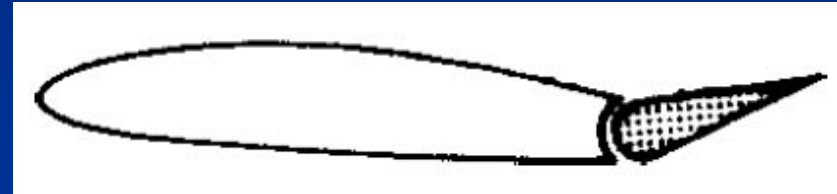
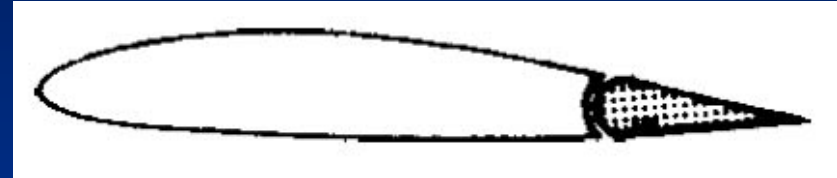
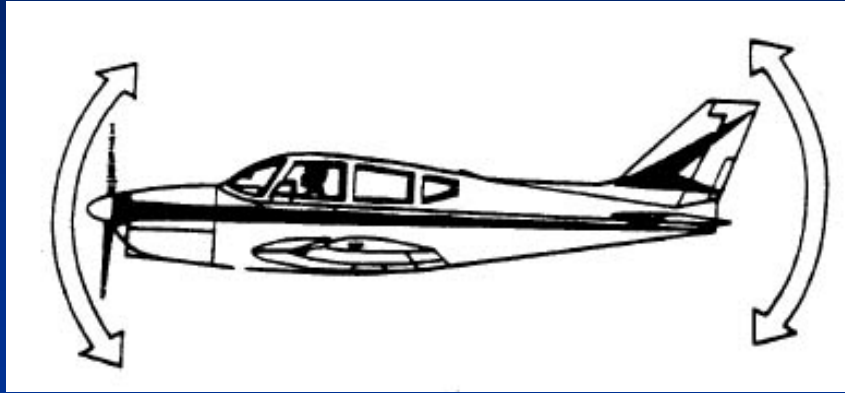
Roderverkan

- Primär verkan – Avsedd verkan
- Sekundär verkan - Följdverkan

Höjdroder

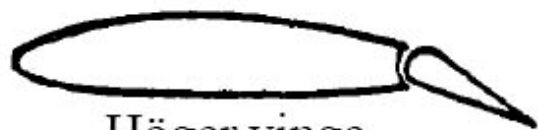
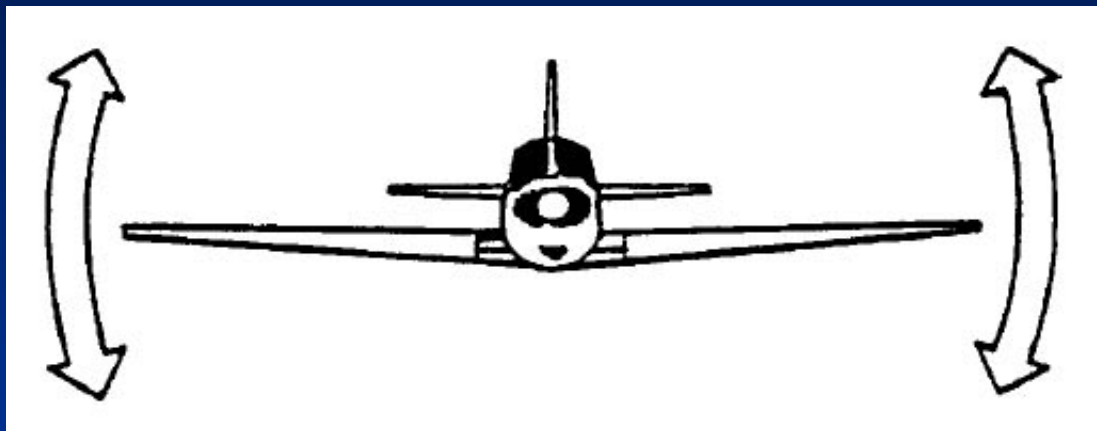

Stabilator

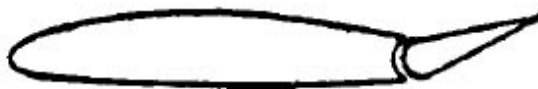
- Stabilizer – Elevator

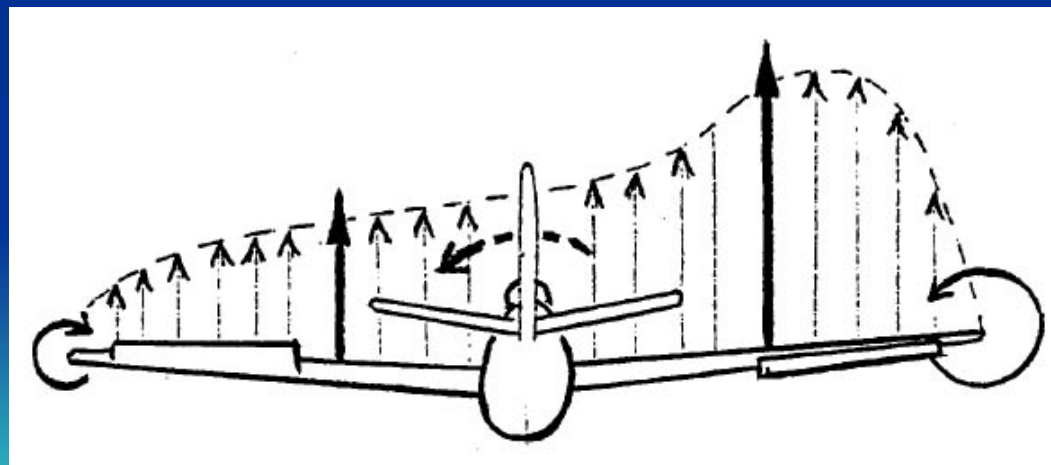
Skevroder

Höger vinge

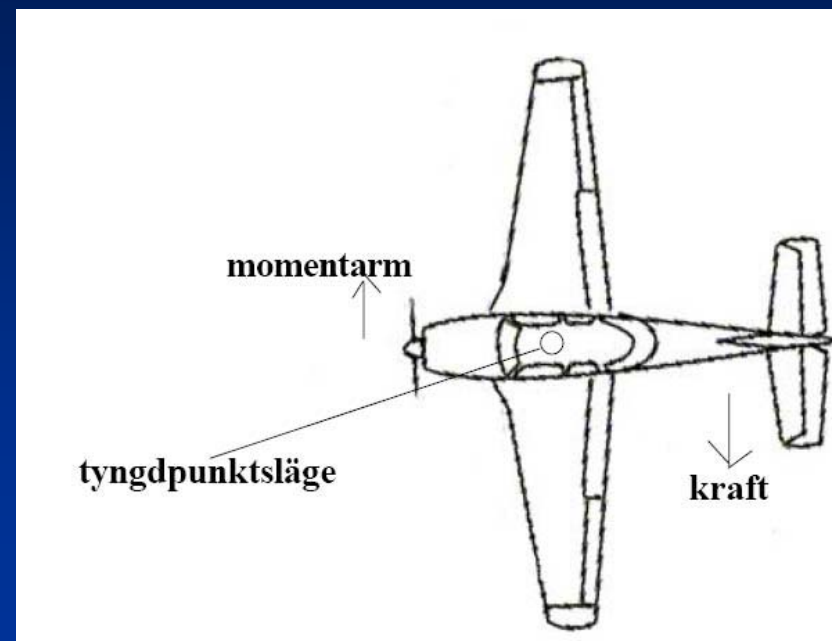

Vänster vinge

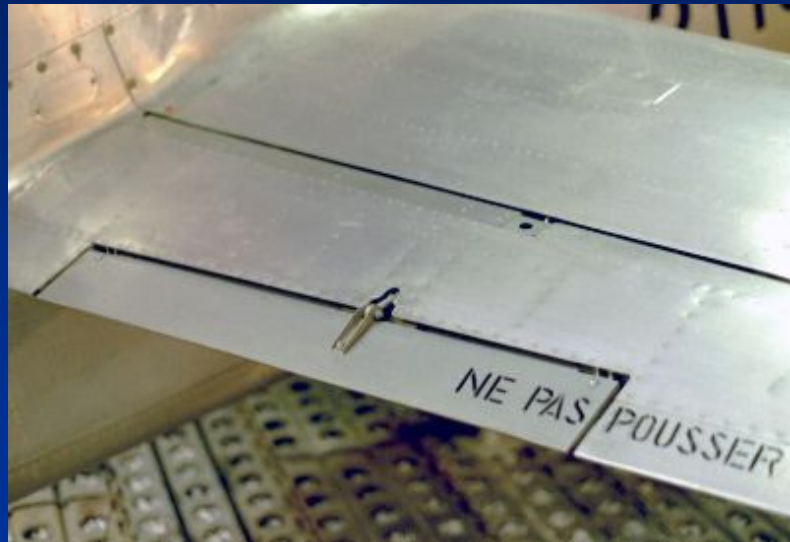

Sidroder

- Landning i sidvind
- Glidning
- Kaning

Trimroder

Balansering

- Aerodynamisk balansering
- Statisk balansering

